

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., v právní věci žalobce: **K. F. – AUTOSERVIS**, zastoupeného JUDr. Petrem Ulmannem, advokátem se sídlem Jestřábí 974/1, Liberec, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7.4.2014, č.j. 9410/14/5000-14503-710158,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 7.4.2014, č.j. 9410/14/5000-14503-710158, **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 11 228 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Petra Ulmanna, advokáta se sídlem Jestřábí 974/1, Liberec.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj, (dále jen „správce daně“), ze dne 12. 9. 2013, č. j. 3193807/13/3000-14501-710050, který zastavil řízení zahájené podáním návrhu na

vyloučení majetku z daňové exekuce dle § 179 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „daňový řád“).

[2] Správce daně i žalovaný dospěli ke shodnému závěru, že žalobce podal návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce opožděně. Oba správní orgány vyšly z toho, že žalobce se o tom, že na majetek, o kterém žalobce tvrdí, že je v jeho vlastnictví, byla nařízena dražba, dozvěděl dne 5. 4. 2013. Ode dne 6. 4. 2013 začala běžet 15denní prekluzivní lhůta dle §179 odst. 4 daňového řádu, jejímž posledním dnem bylo s ohledem na §33 odst. 4 daňového řádu pondělí 22. 4. 2013. Marným uplynutím této lhůty zaniklo právo žalobce podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[3] Ve včas podané žalobě se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného. Nesouhlasil se závěrem správce daně a žalovaného, že jeho návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce byl podán opožděně. Nejprve shrnul průběh řízení před správními orgány. Konstatoval, že je nesporné, že je osobou, v jejíž prospěch svědčí právo nepřipouštět výkon rozhodnutí, a svědčí mu proto právo obdobné oprávnění dle § 68 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Jestliže správce daně mohl volit mezi způsoby vymáhání (daňovou exekucí a exekucí dle exekučního řádu), musí být podle žalobce zajištěna jeho práva minimálně v takovém rozsahu, jako je tomu v případě exekuce pro daňový nedoplatek prováděné soudním exekutorem dle exekučního řádu, neboť § 179 daňového řádu fakticky poskytuje žalobci podstatně menší ochranu jeho práv jak v případě lhůty pro podání návrhu na vyloučení věci z exekuce, tak v případě dalších dostupných prostředků k ochraně práv.

[4] Žalobce namítl, že s ohledem na odvozování počátku běhu lhůty pro podání návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce od zcela nekonkrétního a neurčitého pojmu „*den, kdy se dozvěděl*“, muselo dojít k jednoznačnému a objektivnímu právnímu vymezení rozhodného okamžiku pro počátek běhu lhůty. Podle žalobce je nezbytné, aby byl tento pojem žalovaným interpretován způsobem, který bude vylučovat jakoukoliv nejistotu z pohledu možností uplatnit veřejná subjektivní práva žalobce. Žalovaný nesmí dotvářet daňové právo v neprospěch daňového subjektu. Je proto nutné odvíjet počátek běhu lhůty od takového úkonu, který směřuje ze strany správce daně přímo k žalobci a nikoliv k jinému subjektu.

[5] Tímto okamžikem je podle žalobce den, kdy se mu dostalo konkrétních poznatků, nezbytných pro podání návrhu, tedy den, kdy měl k dispozici soupis věcí sepsaných správcem daně. Tímto dnem nemůže být den, kdy se mu od jiné osoby dostalo neurčitého a nekonkrétního ústního sdělení, že „*jeho nafta byla zabavena*“, ani den, kdy mu byla předána kopie úředního záznamu o uskladnění věci, který žalobce neobdržel od správce daně, ale až v květnu 2013 od společnosti JLR Group a.s., protože z tohoto úředního záznamu nelze seznat podstatnou a rozhodnou skutečnost, že právě na majetek žalobce byla nařízena daňová exekuce. Nebylo ani zřejmé, v jakém rozsahu byl tento majetek poškozen a kdo je příslušným správcem daně. Lhůta pro podání návrhu proto počala běžet až 15. 7. 2013, kdy se žalobce dozvěděl, že příslušným správcem daně je Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, nicméně doposud nebyl žalobce seznámen se soupisem věcí.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[6] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl žalobu zamítnout. Jelikož daňový řád nestanoví pro „dozvědění se“ žádnou zvláštní formu, postačí i ústní sdělení informace, k čemuž v případě žalobce došlo dne 5. 4. 2013, kdy mu bylo sděleno jeho obchodním partnerem, že jeho nafta byla zabavena. Dle žalovaného je tato informace dostatečná i s ohledem na prostředí, ve kterém se žalobce pohybuje. Nejpozději se mohl žalobce o soupisu věcí dozvědět ve chvíli, kdy mu byl předán záznam o uskladnění a přepravě věci, k němuž došlo nejpozději v průběhu května 2013, tedy i v tomto případě by byl návrh podán opožděně. K volbě způsobu vymáhání žalovaný konstatoval, že primárním způsobem je pro správce daně daňová exekuce a ostatní způsoby vymáhání volí správce daně pouze ve výjimečných případech. Závěrem svého vyjádření žalovaný uvedl, že daňový řád neposkytuje daňovému subjektu menší ochranu než exekuční řád, neboť správce daně je povinen zkoumat vlastnická práva i bez ohledu na to, zda třetí osoba navrhne vyloučení majetku z daňové exekuce a zároveň existuje i ochrana prostřednictvím práva na vydání bezdůvodného obohacení.

IV. Replika žalobce k vyjádření žalovaného

[7] Ve stručné replice žalobce pouze konstatoval, že z vyjádření žalovaného nevyplývá nic, co by vyvrátilo jeho argumentaci, že až do července nebyl řádně seznámen s tím, že na jeho majetek je vedeno exekuční řízení.

V. Posouzení věci soudem

[8] Zdejší soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s.ř.s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**.

[9] Na úvod soud konstatuje, že věc se shodným skutkovým základem byla zdejším soudem posuzována v řízení vedeném pod sp. zn. 31Af 36/2014. Napadené rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem č.j. 31Af 36/2014-40 ze dne 26. 2. 2016.

[10] V předmětné věci je předmětem přezkumu včasnost podání návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce. Stěžejní je výklad časového okamžiku vymezeného zákonem jako „den, kdy se dozvěděl“.

[11] Podle § 179 odst. 1 daňového řádu „*po nařízení daňové exekuce správce daně na návrh osoby, které svědčí právo k majetku nepřipouštějící provedení exekuce nebo osoby, které je exekučním příkazem ukládána povinnost ohledně takového majetku, popřípadě z moci úřední, rozhodnutím vyloučí z daňové exekuce majetek, kterému svědčí právo nepřipouštějící provedení exekuce; příjemcem tohoto rozhodnutí je dlužník a další osoby, které podaly návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce.*“

[12] Podle § 179 odst. 4 daňového řádu „*osoby, které jsou oprávněny podat návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce a které nejsou příjemci exekučního příkazu, mohou své*

právo uplatnit návrhem u správce daně, který daňovou exekuci nařídil, ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy se o tom, že na jejich majetek byla nařízena daňová exekuce, dozvěděly, nejdéle do zahájení dražebního jednání; pokud tento majetek není předmětem dražby, tak nejdéle do dne, kdy byla daňová exekuce provedena.“

[13] Z uvedených ustanovení vyplývá, že podstatné pro uplatnění návrhu na vyloučení věci z daňové exekuce je nařízení daňové exekuce, postižení majetku navrhovatele a znalost příslušného správce daně.

[14] Pokud se týká nařízení exekuce, nezbytné pro uplatnění práv žalobce je nejen obecné povědomí o nařízení nějaké exekuce, ale především elementární povědomost o konkrétní exekuci, ve které je jeho majetek postižen, neboť pouze ve vztahu ke konkrétní exekuci se může domáhat vyloučení svého majetku. Žalobce se proto musí dozvědět, která konkrétní exekuce postihla jeho majetek. Exekuce je vymezena vždy jako konkrétní řízení správního orgánu, který ji vede, a povinným subjektem. Pro její identifikaci teoreticky postačuje alespoň záznam o provedeném úkonu v průběhu exekuce, např. úřední záznam o provedení soupisu, pokud z něj vyplývají další skutečnosti, nutné pro uplatnění návrhu. V případě úředního záznamu o provedení soupisu, případně protokolu o soupisu je nutné, aby z něj bylo patrné, který správce daně nařídil daňovou exekuci, neboť na rozdíl od exekuce vykonávané soudním exekutorem dle exekučního řádu nebo soudem dle občanského soudního řádu, je v případě daňové exekuce možné, že soupis věcí provede jiný správce daně než ten, který exekuci nařídil. U exekuce vedené soudním exekutorem, resp. soudem je již ze soupisu movitých věcí patrné, který soudní exekutor, resp. soud exekuci vede a k uplatnění návrhu na vyloučení věci z exekuce je soupis movitých věcí dostatečný, neboť je patrné, u kterého orgánu má být podán návrh na vyloučení věci z exekuce.

[15] Další podmínkou možného uplatnění návrhu je existence postiženého majetku a jeho specifikace. Navrhovatel musí být schopen přesně uvést jaký jeho majetek a v jakém rozsahu je postižen exekucí, neboť k vyloučení majetku z exekuce musí navrhovatel doložit vlastnické právo k majetku, resp. právo nepřipouštějící provedení exekuce, což bez konkrétní znalosti majetku není možné. Tomu odpovídá povinnost správce daně, který může z exekuce vyloučit pouze majetek, který navrhovatel výslovně označí a u něhož právo nepřipouštějící provedení exekuce doloží.

[16] Podání návrhu u příslušného správce daně je podmínka, kterou stanoví výslovně § 179 odst. 4 daňového řádu a pro splnění této podmínky je nutné, aby navrhovatel věděl, který správce daně exekuci nařídil. Splnění této podmínky obsahově navazuje na znalost o samotné nařízené exekuci.

[17] Tyto tři skutečnosti musí navrhovatel nutně vědět k tomu, aby mohl řádně uplatnit své právo na vyloučení majetku z exekuce. Rozhodným okamžikem pro počátek běhu patnáctidenní lhůty pro podání návrhu na vyloučení majetku z exekuce je den, kdy navrhovatel získá úplnou vědomost o tom, že jeho konkrétní majetek byl pojat do exekuce, a o tom, který správce daně exekuci nařídil.

[18] V předmětné věci soud ze správního spisu zjistil, že dne 5. 4. 2013 byl sepsán Protokol o soupisu věcí č. j. 918912/13/2501-25200-506716, ze kterého je zřejmé, že byl proveden na základě dožádání v daňové exekuci zahájené exekučním příkazem, který vydal Finanční úřad

pro Jihomoravský kraj, Územní pracoviště Brno I. Dále je součástí spisu Úřední záznam o uskladnění a přepravě věci ze dne 5. 4. 2013 sepsaný Finančním úřadem pro Ústecký kraj, č. j. 921453/13-2500-04600-506597, z něhož je patrné číslo jednací protokolu o soupisu věci, označení automobilu a zabavené věci.

[19] Dále ze spisu vyplývá, že žalobce zaslal Finančnímu úřadu pro Ústecký kraj přípis ze dne 10. 7. 2013, ve kterém žádá o vyšetření záležitosti ohledně pohonných hmot zabavených pro údajné nedoplatky firmy Chrtík Comb. s.r.o., neboť z těchto pohonných hmot uhradil 12 500 l nafty v ceně 402 641 Kč. Následně doručil žalobce dne 22. 7. 2013 správci daně „Žádost o vyjmutí pohonných hmot z daňového exekučního řízení proti firmě Chrtík Comb. s.r.o.“. Uvedl, že tak činí na základě informace o postoupení svého podání ze dne 10. 7. 2013.

[20] Z rozhodnutí správce daně i z rozhodnutí žalovaného jasně vyplývá, že považují za dostatečné, pokud se žalovaný dozvěděl ze sdělení třetí osoby o tom, že jeho majetek se ocitl v blíže nespecifikované exekuci, resp. žalovaný alternativně připustil, že by dostatečným mohlo být získání úředního záznamu o uskladnění a přepravě věci, neboť žalobce je natolik znalý, aby věděl, že pojem soupis věcí se v případě daňového řádu používá pouze pro daňovou exekuci. Tyto závěry považuje soud za nesprávné a nedostatečné.

[21] Legální pojem „den, kdy se dozvěděl“ je relativně neurčitým právním pojmem. Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu k interpretaci a aplikaci neurčitého právního pojmu uvádí například, že soudy „*musí dbát na to, aby správní orgán dostatečně jasně ve svém rozhodnutí identifikoval, z jakých podkladů dílčí závěry učinil (tyto musí být součástí spisu) a zda shromáždil dostatek podkladů pro učinění svých dílčích závěrů, v neposlední řadě též s ohledem na přesvědčivost logické vazby mezi podklady a dílčími závěry a dílčími závěry navzájem.*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2008, č. j. 1 As 16/2008 – 48), případně že „*výklad neurčitého právního pojmu správním orgánem je, jak vyplývá z konstantní judikatury správních soudů, podroben soudnímu přezkumu. Při svém rozhodování správní soud řeší otázku, zda určitý jev reálného života byl správním orgánem správně podřazen pod neurčitý právní pojem. Soud musí mít možnost přezkoumat, zda interpretace a aplikace neurčitého právního pojmu správním orgánem je v souladu se zákonem, jaké podklady pro své rozhodnutí k tomu správní orgán soustředil, zda tak učinil v rozsahu, který mu umožnil ve věci správně rozhodnout a zda jeho zjištění s těmito podklady nejsou v logickém rozporu. Jestliže takový přezkum možný není, je rozhodnutí pro nedostatek důvodů nepřezkoumatelné*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2007, č. j. 7 As 78/2005 - 62), ev. „*neurčité právní pojmy zahrnují jevy nebo skutečnosti, které nelze zcela přesně právně definovat. Jejich obsah, rozsah a aplikace se může v závislosti na konkrétních okolnostech měnit. Zákonodárce tímto způsobem vytváří příslušným orgánům prostor k tomu, aby zhodnotily, zda konkrétní situace pod neurčitý právní pojem spadá, či nikoliv.*“ (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011 – 154). Ve smyslu uvedené judikatury je třeba pojem „den, kdy se dozvěděl“ interpretovat s ohledem na ústavní mantinely ochrany vlastnického práva.

[22] Ochrana vlastnického práva je jedním ze základních ústavních mantinelů, který se projevuje i v exekučním řízení bez ohledu na to, zda se jedná o soudní nebo daňovou exekuci. V rámci soudních exekucí se projevuje možností podat excindační žalobu a v rámci daňové exekuce povinností správce daně vyloučit z moci úřední, rozhodnutím z daňové exekuce

majetek, kterému svědčí právo nepřipouštět provedení exekuce. Podle názoru zdejšího soudu právo žalobce na ochranu jeho majetku je natolik silné, že výklad zachování lhůty pro podání návrhu na vyloučení věci z exekuce by měl směřovat k posílení ochrany vlastnického práva třetích osob, než k ryze formalistickému, vysoce restriktivnímu výkladu, ke kterému přistoupil žalovaný i správce daně. Ze shromážděných údajů nic nenasvědčuje tomu, že žalobce věděl o konkrétní exekuci, z níž požaduje vyloučení majetku. Nevěděl ani o konkrétním správci daně, který exekuci vede.

[23] Ze správního spisu vyplývá, že ani když se žalobce obrátil na Finanční úřad Ústeckého kraje, tak mu nebyly poskytnuty základní informace o vedené exekuci a spis byl postoupen Finančnímu úřadu Jihomoravského kraje. Pokud správce daně ani žalovaný neprokázali, že by žalobce disponoval dostatečným množstvím informací pro podání řádného návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce, jsou závěry správce daně i žalovaného omezováním vlastnického práva žalobce. Soud tedy uzavírá, že závěry žalovaného i správce daně, kteří na základě zjištěného skutkového stavu za den, od kterého začala běžet prekluzivní lhůta pro podání návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce označili i den 6. 4. 2013, a návrh žalobce považovali ze opožděný, byly mylné.

[24] Na tom nic nemění konstatování žalovaného v napadeném rozhodnutí, že i přes procesní zastavení řízení o podaném návrhu pro opožděnost prověřuje vlastnická práva dotčených osob k zabaveným pohonným hmotám a případně zahájí v souladu s §179 odst. 1 daňového řádu řízení o vyloučení majetku z daňové exekuce z moci úřední.

VI. Závěr a náklady řízení

[25] S ohledem na vše shora uvedené nezbylo zdejšímu soudu nic jiného, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s.ř.s.).

[26] V dalším řízení je žalovaný vázán shora uvedenými právními názory zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Žalovaný opětovně posoudí včasnost podání návrhu žalobce s ohledem na možnost žalobce dozvědět se údaje dostatečné k podání návrhu na vyloučení majetku z daňové exekuce.

[27] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil. Soud mu přiznal náhradu nákladů za právní zastoupení advokátem za dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci, podání žaloby dle vyúčtování advokáta), dle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhl. 177/1996 Sb., celkem 6 200 Kč. Dále náleží žalobci náhrada nákladů za paušální náhradu výdajů podle ustanovení § 13 odst. 3 vyhl. 177/1996 Sb. za dva i úkony právní služby, tj. 600 Kč. Protože advokát žalobce doložil, že je plátcem DPH, byla tato částka navýšena o DPH ve výši 0,21% na 8 228 Kč. Dále byla přiznána náhrada 3 000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Celkem tedy náhrada nákladů řízení představuje částku 11 228 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 24. května 2016

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu